

RED NOSE COMPANY
KAMUS

VOICES

SISÄISIÄ ÄÄNIÄ
INTIMATE VOICES

MEIDÄN
FESTIVAALI
29.7.2025

Red Nose Company & Kamus

Voces — Intimate Voices

A concert performance for two clowns and a string quartet

Voces – Intimate Voices is built around Jean Sibelius's string quartet in D minor, *Voces intimae*. While composing this quartet, Sibelius was diagnosed with a throat tumor, which deeply influenced his writing. Death—and the fears associated with it—form the thematic core of this performance. Throughout history, esotericism and the secret sciences have inspired artists reaching out to the beyond.

Premiere

Red Nose Company & Meta4

13.7.2025 Kuhmo Chamber Music

Second Premiere

Red Nose Company & Kamus

29.7.2025 Our Festival

Length approx. two hours (incl. intermission)

The performance is in Finnish. English subtitles are available via the **Subtitle Mobile** app. Instructions can be found on the last page.

The English version of this program is available at:

www.rednose.fi/en/programs/

Red Nose Company & Kamus Voces — Sisäisiä ääniä

Konserttiesitys kahdelle klovnille ja jousikvartetille

Voces - Sisäisiä ääniä rakentuu Jean Sibeliuksen jousikvartetton d-molli *Voces intimae* ympärille. Kvartetton säveltämisen aikaan Sibelius sai kurkkukasvaindiagnoosin, mikä vaikutti hänen sävellystyöhönsä. Kuolema ja siihen liittyvät pelot ovat tämän esityksen temaattinen ydin. Kautta historian taiteilijat ovat inspiroituneet esoteriasta ja salatieteistä tavoitellessaan yhteyttä tuonpuoleisiin maailmoihin.

Kantaesitys

Red Nose Company & Meta4

13.7.2025 Kuhmon Kamarimusiikki

Toinen kantaesitys

Red Nose Company & Kamus

29.7.2025 Meidän Festivaali

Kesto n. kaksi tuntia (sis. väliajan)

Esityskieli on suomi. Englanninkielinen tekstitys saatavilla älypuhelimeen **Subtitle Mobile** -appin avulla. Ohjeet viimeisellä sivulla.

TEKIJÄT

**Taiteellinen suunnittelu ja musiikkivalinnat /
Artistic concept and music choices**

Timo Ruuskanen ja Tuukka Vasama (Red Nose Company),
Terhi Paldanius (Kamus) ja Minna Pensola (Meta4).

**Käsikirjoitus, musiikkidramaturgia ja ohjaus /
Script, music dramaturgy, directed by**

Timo Ruuskanen ja Tuukka Vasama

Näyttelijät / Actors

Timo Ruuskanen ja Tuukka Vasama

Kamus-kvartetti

Terhi Paldanius (viulu), Jukka Untamala (viulu), Jussi Tuhkanen
(alttoviulu), Petja Kainulainen (sello)

Pukusuunnittelu / Costume design

Erika Turunen

Seppeleet / Wreaths

Henna Tanskanen

Meidän Festivaali
Our Festival

Valokuvat ja graafinen ilme /
Photography and graphic design
Tero Ahonen

Käsiohjelma / Program
Timo Ruuskanen ja Tuukka Vasama (sisältö), Inka Virtanen (taitto)

Tuotanto / Production
Red Nose Company
Meta4, Kamus, Kuhmon Kamarimusiikki ja Meidän Festivaali

Esityksen valmistamista ovat tukeneet / Sponsored by
Niilo Helanderin säätiö, Alfred Kordelinin säätiö
Helsingin kaupunki, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Esitystä on harjoiteltu Tero Saarinen Companyn residenssissä.
Kiitokset yhteistyöstä!

NIILO HELANDERIN
SÄÄTIÖ

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

MUSIIKKI

Sibelius: Voces intimae, osa I

Wennäkoski: Flickereth, osa II

Sibelius: Voces intimae, osat II ja III

Pärt: Summa

Moberg: Nimetön

Dessner: Song for Ainola

Sibelius: Voces intimae, osat III, IV ja V

VÄLIAIKA

Richter: On the Nature of Daylight

Saariaho: Terra memoria (katkelma)

Beethooven: Heiliger Dankgesang

Smith: Carrot Revolution

I PUOLIAIKA

Jean Sibelius (1865—1957):

Jousikvartetto d-molli op. 56 "Voces intimae" (1909)

Osa I: *Andante – Allegro molto moderato*

Nuoruudessaan Jean Sibelius sävelsi runsaasti pienille kokoonpanoille, mutta 25 ikävuoden jälkeen hän ei säveltänyt kamarimusiikkia enää käytännössä lainkaan - poikkeuksena *Voces intimae*, joka syntyi parikymmentä vuotta myöhemmin.

Voces intimae on Sibeliuksen tunnetuin kamarimusiikkiteos, ja se kuuluu itsestäänselvästi myös Meta4:n ja Kamuksen perusohjelmistoon.

Lotta Wennäkoski (1970—):

Jousikvartetto Flickereth (2023)

Osa II: *"lepattanut mastosta irrallaan, / riekaleina noussut pilviin / ja kaivannut - "*

Flickereth on sävelletty Kamus-kvartetille, ja sen nimi viittaa purjeiden lepatukseen, sydämen värinään tai valon välkkeeseen. Tämä osa on omistettu Kaija Saariaholle, ja osan nimi on lainaus Pentti Saarikosken runosta *Laulu ikävästä merellä* (1958):

*Tule armaani ja kätes anna mulle
Tule armas ja sieluni vie
lämpöiseen pesään,
se on paleleva tuulien tähden,
se on pelkäävä vaarojen vuoksi,
se on lepattanut mastosta
irrallaan,*

*riekaleina noussut pilviin
ja kaivannut,
ota suuhusi minut,
pane kielesi alle,
lämmitä paleleva,
rauhoita pelkääväinen.*

I PUOLIAIKA (jatkuu)

Jean Sibelius: "Voces intimae"

Osa II: *Vivace*

Osa III: *Adagio di molto*

Jousikvarteton kolmanteen osaan Sibelius kirjoitti nuottirivien väliin "Voces intimae". Nämä soinnut toistuvat vielä myöhemmin samassa osassa.

Arvo Pärt (1935—):

Summa jousikvartetille (1977)

Virolainen Pärt on tunnetuimpia nykysäveltäjiä, ja hänen tyyliään voidaan kutsua "mystiseksi minimalismiksi". Neuvostoaikana Pärtiä kritisoitiin sekä sarjallisuuden käyttämisestä sävellyksissään että hengellisen tematiikan viljelemisestä. Vuonna 1972 Pärt kääntyi luterilaisuudesta ortodoksiksi, ja loi itsensä uudestaan myös taiteilijana. Tätä uutta sävellystapaa myös *Summa* edustaa. Sävellys on alunperin tehty a cappella -laulukokoonpanolle, ja sen tekstinä oli latinankielinen uskontunnustus.

Ida Moberg (1859—1947):

Nimetön (2025)

Ida Mobergia pidetään Suomen ensimmäisenä säveltäjänaisena. Naisten teoksia ei juurikaan otettu kustannettavaksi, joten hänen tuotantoaan on säilynyt valitettavan vähän. Tästä syystä pyrimme ottamaan yhteyden Mobergiin ja kanavoimaan livetilanteessa hänen musiikkiaan jousikvartetin kautta.

Bryce Dessner (1976—):
Song for Ainola (2024)

Yhdysvaltalaisen *The National* -bändin kitaristi Dessner säveltää myös klassista musiikkia. Suomessa hän vieraili ensi kertaa vuonna 2015 Pekka Kuusiston kutsumana, Meidän Festivaalilla. *Song for Ainola* on sävelletty Tuusulanjärven rannalla.

Jean Sibelius: "Voces intimae"

Osa III: *Adagio di molto*

Osa IV: *Allegretto (ma pesante)*

Osa V: *Allegro*

"En ole kirjoittanut neljään päivään kun päätin ensin saada kvartetti valmiiksi. Se tapahtuu kyllä pian. On niin kova kiire ja tahdon saada siitä oikean mestariteoksen. Se on silloin noin kymmenentuhannen arvoinen."

- Jean Sibelius kirjeessään Ainolle 15.3.1909.

Voces intimaen jälkeen Sibeliuksen sävellystyylillä muuttui vähitellen kompleksisemmaksi ja sisäänpäinkääntyneemmäksi. 21.5.1909 hän kirjoitti päiväkirjaansa enteilevän kysymyksen: "En stilsförändring?!" Kaksi vuotta myöhemmin valmistui Neljäs sinfonia: arvoituksellinen ja hauras, täynnä melankoliaa ja synkkää mietiskelyä. Sen hidas osa soitettiin säveltäjän toivomuksen mukaisesti hänen hautajaisissaan.

II PUOLIAIKA

Max Richter (1966—):

On the Nature of Daylight (2004)

sov. jousikvartetille B. K. Lindgren

Richter on brittiläinen nykysäveltäjä, jolla on laaja tuotanto. Hänet voi luokitella postminimalistiksi, mutta monet hänen teoksistaan lainaavat myös populaarimusiikin piirteitä. Richterin musiikkia onkin kuultu paljon myös tv- ja elokuvatuotannoissa. *On the Nature of Daylight* on alunperin sävelletty jousikvintetille. Se on julkaistu *The Blue Notebooks* -albumilla, jolla säveltäjä on kertonut tutkineensa koetun todellisuuden ja mielikuvituksen välistä kuilua.

Kaija Saariaho (1952—2023):

Katkelma jousikvartetosta Terra Memoria (2007)

Saariahon järjestyksessään toinen jousikvartetto on omistettu ”heille, jotka ovat lähteneet”. Meta4 soitti kvartetton viulisti Eriikka Maalismaan hautajaisissa tammikuussa 2025. Eriikka, olet ajatuksissamme!

Ludwig van Beethoven (1770—1827):

Jousikvartetto nro 15 a-molli op. 132 (1825)

Osa III: *Molto adagio, "Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit, in der Lydischen Tonart"*

Beethoven alkoi kuuroutua jo 30-vuotiaana. Vuonna 1802 hän kirjoitti ns. Heiligenstadtin testamentin – kirjeen, jossa hän päättää kuuroudesta huolimatta omistaa loppuelämänsä sävellystyölle. Hän kirjoitti: "Vain taide pidättelee minua. Tuntuu mahdottomalta jättää maailmaa, ennen kuin olen luonut kaiken minkä tunnen olevan sisälläni."

Tämän kvarteton Beethoven sävelsi toivuttuaan vakavasta sairaudesta. Hän antoi sen hitaalle osalle otsikon *Pyhä kiitoslaulu jumaluudelle*.

Gabriella Smith (1991—):

Carrot Revolution (2015)

Gabriella Smith on amerikkalainen nykysäveltäjä, jonka teos *Carrot Revolution* on ylistystä pyrkimyksille katsoa vanhoja asioita - kuten jousikvartettia - uudella tavalla. Teoksen nimi tulee Cézannen nimiin laitetusta sitaatista: "Tulee päivä, jolloin yksi ainoa, tuoreeltaan havaittu porkkana käynnistää vallankumouksen."

LÄHTÖKOHTIA

Ajatus tästä konserttiesityksestä syntyi, kun Terhi ja Minna olivat soittamassa Timon ja Tuukan *Aleksis Kivi* -esityksessä Kansallisteatterissa. Tällä kvartetilla aloimme kokoontua ja suunnitella esitystä kahdelle kvartetille. Taiteellinen suunnittelu tehtäisiin yhdessä, ja valmis esitys toteutettaisiin Meta4:n kanssa Kuhmon Kamarimusiikissa ja Kamuksen kanssa Meidän Festivaalilla. Muutama vuosi on vierähtänyt, ja konditionaali on muuttunut preesensiksi, ajatukset vuorosanoiksi ja säveliksi, hengityksiksi ja katseiksi.

Voces - Sisäisiä ääniä on näyttämöllinen konsertti kahdelle klovnille ja jousikvartetille. Teos törmäyttää kaksi vanhaa taidemuotoa, klovnerian ja kamarimusiikin, pyrkien niiden väliseen tasavahvaan ja yhdenvertaiseen näyttämölliseen vuoropuheluun. Musiikillisesti ja temaattisesti se luo vuoropuhelua sadan vuoden takaisen maailman ja tämän päivän välille.

Tarinallisesti tämä kokonaisuus ankkuroituu vuoteen 1909, jolloin *Voces intima*e valmistui. Lähdimme prosessissamme liikkeelle Jean Sibeliuksesta, mutta hänen jousikvartettonsa johdatti meidät laajemmin kuoleman ääreen. Ehkä tämä on keski-ikäistymisen mukanaan tuoma asia, mutta kuolema tuntuu kovin ajankohtaiselta aiheelta. Sibeliuksen oli "*Vocesia*" säveltäessään keski-ikäinen (43-vuotias), ja kärsi kuolemanpelosta, autuaan tietämättömänä siitä, että hänen elämänsä ei ollut vielä edes puolessavälissä.

Kun tuonpuoleisen tematiikka työskentelyssämme vahvistui, löysimme itsemme pian esoteerisuuden parista. Se tarjosi meille inspiroivan kontekstin, jossa nykyhetki värähtelee ikuisuuden kanssa, ja jossa ruumiillinen todellisuus aukeaa “ad astra”.

”*Vocesin*” säveltämisen aikaan elettiin myös esoterian kulta-aikaa. Axel Gallen-Kallela harjoitutti selvänäköisyyttä luontokävelyillään. Minna Canth oli aloittanut spiritualistiset istunnot salongissaan jo aiemmin. Helmi Krohn kirjoitti henkioppaan johdolla.

Esoteerisuudella viitataan kätkeytyyn tai salattuun tietoon, jonka äärelle pääsevät vain asiaan vihkiytyneet. Käsitteenä esoteerisuudella on juuret jo antiikin ajoissa, mutta 1800-luvulla kiinnostus sitä kohtaan syveni, ja 1900-luvun taitteessa tämä muodikas virtaus levisi myös Suomeen.

Suomen Teosofinen Seura perustettiin vuonna 1907. Rudolf Steiner perusti antroposofisen liikkeensä vuonna 1913, ja kiersi ahkerasti luennoimassa myös Suomessa.

Myös monilla muusikoilla ja säveltäjillä on ollut yhteyksiä esoteriaan. Esimerkiksi Ida Moberg pohjasi sävellystyönsä teosofiseen ja antroposofiseen ajatteluun. Sen mukaan “maanjäätävä musiikki on kaikua ja heijastusta taivaasmaailman musiikista - eräänlaista sfäärien harmoniaa.” Näin kuvailee tutkija Maarit Leskelä-Kärki.

LÄHTÖKOHTIA (jatkuu)

Taiteilijoiden kiinnostuksen esoteeriseen ajatteluun ymmärtää hyvin, sillä eikö taiteessa tavoitella juuri selittämätöntä – sellaisia tunteita ja kokemuksia, jotka ovat arkisen maailmamme ulottumattomissa? Tai näin me ajattelemme. Meille taide – sekä tekijöinä että kokijoina – on parhaimmillaan matka toiseen. Se voi tuottaa merkityksellisiä kokemuksia, merkityksellisyyttä, joka on *totta* riippumatta sen tietoperäisestä pohjasta.

Monet, joilla on kokemusta ”kanavoinnista” eli viestien vastaanottamisesta toisesta todellisuudesta, kuvailevat että se ei ole niinkään aktiivista toimintaa, vaan pikemminkin virittäytymistä, jotta jotakin voi ottaa vastaan. Meillä ei ole tällaisia kokemuksia, mutta ajattelemme että uteliaassa elämänasenteessa on jotakin samaa. Kun kiinnostumme asioista ympärillämme, annamme mahdollisuuden, jotta jotakin voi tapahtua.

Me toivotamme teidät tervetulleiksi tähän konserttiesitykseen – riippumatta siitä millaisia henkisiä, hengellisiä tai spiritualistisia katsantokantoja te edustatte. Toivomme, että te herkistätte aistinne ja hengitätte – sisään ja ulos. Me emme väitä, me kysymme. Lempeän hymyn kautta, niinkuin klovnilla on tapana.

Niin, ja sitten oli vielä se kysymys inspiraatiosta. Se löytyy tästä kuvasta: <https://karsh.org/jean-sibelius/>

Timo ja Tuukka

ROSEMARY BROWN

(1916 – 2001)

Rosemary Brown oli englantilainen meedio, joka oman todistuksensa mukaan keskusteli lukuisten kuolleiden säveltäjien kanssa ja vastaanotti heiltä musiikkia. Hän tapasi Franz Lisztin ensi kertaa ollessaan 7-vuotias, ja nelisenkymmentä vuotta myöhemmin Liszt alkoi vierailla säännöllisesti hänen luonaan muiden säveltäjien kanssa.

Brown “vastaanotti” eli “automaattisävelsi” musiikkia, jota olivat tehneet Debussy, Grieg, Schubert, Chopin, Stravinsky, Bach, Brahms, Beethoven, Schumann ja Rachmaninoff. Hän mm. nuotinsi uuden Schubertin säveltämän 40-sivuisen sonaatin sekä Beethovenin sinfoniat 10 ja 11.

Brown nousi tunnettuuteen 1970-luvulla, ja hänen kanavoimiaan sävellyksiä on kustannettu ja esitettykin, mutta sittemmin hän on painunut kokolailla unohduksiin. Tätä esitystä valmistellessamme luimme kaksi hänen kirjoittamaansa kirjaa. Näin Brown itse kertoo:

“Beethoven oli minulle pitkän aikaa oikea arvoitus. Aluksi hän halusi kommunikoida vain telepaattisesti. Saatoin kyllä nähdä hänet, mutta kumpikaan meistä ei puhunut mitään. Useimmiten omaksuin hiljaa hänen ajatuksiaan vaikei hän koskaan nimennyt nuottiakaan. Jotenkin vain tiesin mitä hän halusi välittää. Beethooven haluaa, että hänen musiikkinsa kumpuaisi meille myötätunnon lähteinä. Uskon, että hän haluaisi hartaasti lähestyä ihmiskuntaa, ja kietoa meidän ihanaan rakkauteen.” - *Kuolemattomat tietäni ohjaamassa* (suom. Pirkko Jokinen, Karisto 1977).

TEKIJÖISTÄ

Meta4

on on Suomen kansainvälisesti menestyneimpiä kamariyhtyeitä, joka juhlii tänä vuonna 25-vuotista taivaltaan. Individuaalin ja kollektiivisen voiman ja taidon saumattomasti yhdistävä yhtye tunnetaan virtuoottisesta ja intensiivisestä esiintymisestään, ja on kysytty vieras eurooppalaisilla ja pohjoisamerikkalaisilla konserttilavoilla. Meta4:ssa soittavat Antti Tikkanen (viulu), Minna Pensola (viulu), Atte Kilpeläinen (alttoviulu), ja Tomas Djupsjöbacka (sello).

Kamus

on vakiinnuttanut paikkansa Suomen musiikkielämän huipulla ja juhli kolme vuotta sitten jo 20-vuotista uraansa. Vahvalla ja persoonallisella soitollaan hurmaava kvartetti tunnetaan monipuolisesta ohjelmasuunnittelusta, ennakkoluulottomasta asenteesta sekä laajasta tyylikirjostaan. Vuodesta 2019 Kamus on myös ollut tinkimättömän, laajaa kansainvälistä huomiota keräävän Meidän Festivaalin taiteellinen johtaja. Kamuksessa soittavat Terhi Paldanius (viulu), Jukka Untamala (viulu), Jussi Tuhkanen (alttoviulu) ja Petja Kainulainen (sello).

Erika Turunen

Erika Turunen on Suomen tunnetuimpia pukusuunnittelijoita. Hän on tehnyt pitkän uran Suomen Kansallisoopperassa sekä suunnittelijana että puvuston johtajana. Hänen suunnittelemiaan pukuja on nähty lukuisissa nykytanssiesityksissä mm. Tero Saarinen Companylle, Compania Kaari Martinille, Johanna Nuutiselle, Kenneth Kvarnströmille, Jorma Uotiselle ja useille ulkomaisille koreografeille. Turusen viimeaikaisia töitä ovat *Ring*-sarjan ja *CircOpera 2.0* -esityksen pukusuunnittelut Suomen Kansallisoopperalle.

Näyttelijäkaksikko Timo Ruuskanen – Tuukka Vasama tunnetaan oivaltavista klassikkoesityksistään, joissa musiikilla on merkittävä rooli. Voces on heidän seitsemäs yhteinen teoksensa. Kaksikon *Aleksis Kivi* -esitykselle myönnettiin Tiedonjulkistamisen valtionpalkinto ja Helsingin kaupungin kulttuuripalkinto, ja he ovat kiertäneet toistakymmentä vuotta esiintymässä Suomessa ja ulkomailla. Klassisen musiikin parissa he ovat työskennelleet mm. Kamariorkesteri Avanti!:n kanssa. Syksyllä 2025 he toteuttavat Turun filharmonisen orkesterin kanssa tarinallisen konsertin *Soivan Suomen historia*.

Red Nose Company

juhlii kuluvana vuonna 20-vuotista taivaltaan teatteriklovnerian uranuurtajana Suomessa. Se on kasvanut marginaalista valtakunnalliseksi kiertueteatteriksi, joka tekee yhteistyötä maamme tärkeimpien kulttuuri-instituutioiden kanssa. Vuonna 2024 teatterilla oli 185 esitystä ja yli 29000 katsojaa, esityksiä on suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Vuonna 2023 se valittiin Vuoden Teatteriksi Suomessa.

ENGLISH SUBTITLES

Subtitles are available to your smartphone via the **Subtitle Mobile** app.

1. Download the app from Google Play (Android) or App Store (iPhone).
2. Open the app.
3. Enter the 4-digit code available in the lobby and at **www.rednose.fi/en/subtitles**
4. Choose your language (English).
5. Subtitles will appear automatically on your screen as the performance begins.

The app requires an Internet connection to function.
Please remember to set your phone to silent mode.

The English version of this program is available at:
www.rednose.fi/en/programs/

KIITOKSET

Perheet ja rakkaat, Red Nose Companyn tuotantotiimi (Liisa Ruuskanen, Milla Hilke, Noomi Forslund ja Inka Virtanen); Taru Hahle ja Kirsi Unkuri (vaatturit), Hanna Vuorela (päähineiden valmistus), Julia Donner (Ainola), Aino ja Jean Sibeliuksen perikunta, Meidän festivaalin väki (Maiju Talvisto, Irene Lönnblad), Järvenpäätalon henkilökunta

Tuukka, Terhi, Minna ja Timo Ainolan portailla

meta4.fi

kamusquartet.com

rednose.fi
IG FB rednosefi

RED NOSE[®]
COMPANY